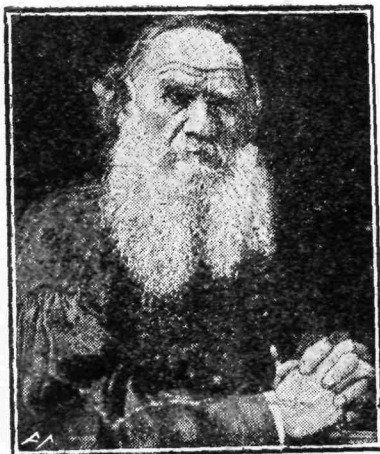
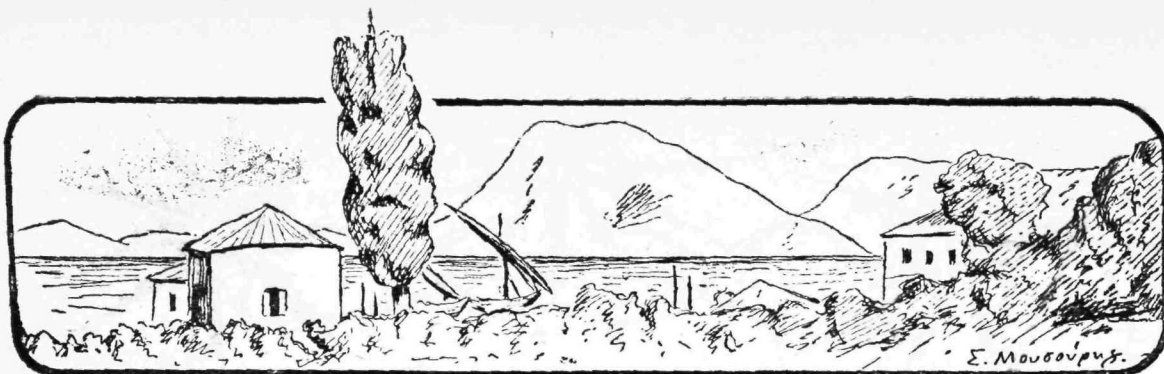

Λέων Τολστόη

Ο ΤΟΛΣΤΟΗ

ΖΩΗ του μεγάλου φιλοσόφου έτελείωσε με ένα τραγικώτατον ρωμαντισμόν.

Η φυγή του, είχε τὰ στοιχεία μυθιστορηματικής περιπετειάς· με τὴν ράβδον τοῦ ἀναχωρητοῦ καὶ τοῦ ἐξορίστου μία νύχτα ἔφυγε

ἀπὸ τὴν Γιασνάια-Πολιάνα, κρυφὰ εἰς ἓνα μοναστήρι καλογραυῶν. Καὶ ἔπειτα ἡ ἀρρώστια, τὸ παραλήρημα, τὸ χαροπάλαιμα, στοὺς κάμπους. Καὶ ἔπειτα ἡ ἥρωϊκὴ ἀρνησίς του, ν' ἀποκηρύξη τὰς ἀρχάς του καὶ νὰ συνδιαλλαχθῇ.

Ἡ φυγὴ τοῦ Τολστόη εἶναι τὸ ὄνειρον ὁλοκληρου τῆς ζωῆς του ποὺ πραγματοποιεῖται ἐπὶ τέλους, μέσα εἰς τὸν πυρετὸν τῶν τελευταίων ἡμερῶν του.

Ἡ ψυχὴ του, ποῦ ἐχώρεσε καὶ ἔζησε ὅλην τὴν θλίψιν καὶ τὸν πόνον τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν βασανισμένων, καὶ ἔπλασε ἓνα ἰδανικόν, ἀπραγματοποίητον ἀλλ' ὥραϊον, κατώρθωσε, συγκαντρώνοντας ὅλας τὰς ἐπιλοίπους δυνάμεις τοῦ γεροντικοῦ σαρκίου, νὰ σβυσθῇ μέσα εἰς μίαν γλυκειάν ἀπάτην.

Ποτὲ ὁ θάνατος δὲν με συνεκίνησε τόσο,

ὅσον τὰς ἡμέρας αὐτάς ποῦ ἀναπόφευκτος πιά, ἦλθε νὰ διακόψῃ τὸ ἔργον μιᾶς μεγάλης ζωῆς.

Ὁ Τολστόη εἶναι ἴσως ὁ μόνος ποῦ τόσο πονετικὰ ἐνεβάθυνε εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν. Ἀδύνατον εἶναι ἐκείνος ποῦ ἤθελε διαβάσει τὰ ἔργα του νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ στὰ πρόσωπα ποῦ ὁμιλοῦν καὶ κινοῦνται ἐκεῖ μέσα, ἓνα δικό του γνῶριμο, ἓνα φίλο, μίαν ἀδελφή.

Βέβαια ἐγὼ δὲν μπορῶ καθόλου νὰ κρίνω τὴ φιλοσοφία τοῦ Τολστόη. Ἐγὼ μόνον τὴν ψυχὴν τοῦ Ρώσου συγγραφέως, ποῦ τόσο γνῶριμα ὁμιλεῖ στὴν ἰδική μου ψυχῇ, εἶδα καὶ ἐθαύμασα. Ὁμῶς φηνε ὅλα τὰ ταπεινὰ ποῦ ἐφώτισε καὶ ἐθέρμανε. Ἐκαμεν εὐγενικὰ ὅ,τι ἠγάπησε καὶ αἰσθάνθηκε. Ὁ Μουζίκος δὲν εἶνε πιά ὁ ἀγροτικός χωρικός ποῦ δουλικὰ καὶ σὰν κτήνος εἶναι σκυμένος κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ χέρι τοῦ Δεσπότη. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὁ βασανισμένος ποῦ πονεῖ καὶ αἰσθάνεται. Ἡ γυναῖκα ποῦ θὰ κυλισθῇ στὸ βόρβορον τῆς διαφθορᾶς δὲν φέρει καμμίαν εὐθύνην. Ὁ Τολστόη μᾶς τὴν παρουσιάζει πάντοτε ὡς τὸ ἀγνὸ θῦμα τῶν ἐκάστοτε περιστάσεων.

Καὶ ξεχωρίζουν ἀπὸ ὅλους τοὺς θαυμασίους τύπους τοῦ ὅου γυναῖκες ποῦ παραπάνω ἀπὸ ὅλα, μᾶς δείχνουν πόσον ὁ Τολστόη εἶχε γνωρίσῃ τὴν πολὺτροπον γυναικείαν ψυχὴν.

Ἡ «Ἄννα Καρενίνα» τοῦ ὁμωνύμου μυθιστορηματος, καὶ ἡ Μασλόδα τῆς «Ἀναστάσεως».

Ἡ «Ἄννα Καρενίνα» δὲν εἶναι ὁ κοινὸς τύπος τῆς φιλαρέσκου γυναικὸς ποῦ δίδεται εἰς τὸν τυχόντα κομψεύμενον ποῦ συναντᾷ. Εἶναι ἡ θερμὴ φύσις ποῦ ξυπνᾷ στὸ πρῶτο κάλεσμα τῆς Ἀγάπης, ἔπειτα ἀπὸ μίαν ἀφύσικη καὶ ἀναγκαστικὴ συγκράτησιν κοντὰ εἰς ἓνα σύζυγον ἡλικιωμένον καὶ ψυχρότατον. Καὶ ὡς νὰ μὴ ἔφθανε ἡ μεγάλη αὐτὴ δικαιολογία ποῦ τῆς δίδει ὅλη ἡ φύσις με τοὺς ἀπαραγράπτους νόμους τῆς, ἡ «Ἄννα Καρενίνα» γεμάτη ἀπογοήτευσιν καὶ μετάνοιαν πέφτει ἓνα βράδιν στὸς τροχοὺς τοῦ σιδηροδρόμου. Καὶ ἔρχεται ἡ Μασλόδα τῆς «Ἀναστάσεως» ἡ ντροπαλὴ κόρη ποῦ ξεγελιέται ἀπὸ τὸν ἄρχοντα καὶ κύριο τῆς καὶ κατόπιν ἐγκαταλείπεται. Περνᾷ ὅλα τὰ στάδια τῆς διαφθορᾶς καὶ τὴν ξαναβρίσκωμεν εἰς τὴν φυλακὴν κατηγορουμένην ἐπὶ κλοπῇ. Τίποτε πιά δὲν τῆς ἔμεινε ἀπὸ τὴν παλιάν χαρούμενη κοπέλλα ποῦ γνωρίσαμε. Ἀλκοολικὴ, αὐθαδιάζει εἰς τοὺς φύλακας, καὶ μᾶς ἀφήνει νὰ διακρίνωμε σὲ κάθε στιγμὴν τὴν διαφθοράν καὶ τὴν ἐξαχρείωσιν ὅπου κατῆντησε. Ἀλλὰ πόσον ἀληθινὴ καὶ συμπαθητικὴ μᾶς εἶναι μ'